

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน
ในพื้นที่เทศบาลเมืองต้นเปา กับประชาชนชุมชน
ในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้

ผู้เขียน

นายวัชรพงษ์ หนูชัย

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.วรพงศ์ ตระการศิรินนท์

บทคัดย่อ

การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลเมืองต้นเปา กับประชาชนชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1.) ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลเมืองต้นเปากับประชาชนชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ และ 2.) ศึกษาเปรียบเทียบผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลเมืองต้นเปากับประชาชนชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 43 คน ประกอบไปด้วย ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลเมืองต้นเปา ประชาชนชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้ นายอำเภอต้นเปาและนายอำเภอสันทราย นักวิชาการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และตัวแทนกลุ่มประชาชนในตำบล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่แตกต่างกับประชาชน โดยในด้านอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่มีกฎหมายตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ให้อำนาจในการปกครองและอำนาจในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยไว้ ทำให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่มีอำนาจในการจับกุมและปราบปราม ต่างจากประชาชนที่อ้างระเบียบเทศบาลเมืองแม่โจ้ว่าด้วยชุมชนและคณะกรรมการชุมชนเทศบาลแม่โจ้ พ.ศ. 2553 ที่ให้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการชุมชนด้านต่างๆทั้งด้านปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการสวัสดิการและสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนา และด้านการศึกษา ทั้งนี้ความแตกต่างด้านสายการบังคับบัญชาของผู้ใหญ่บ้านที่แตกต่างกันย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานต่างๆที่แตกต่างกันโดยรูปแบบผู้ใหญ่บ้านได้รับการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารจากนายอำเภอ ซึ่งเป็นผู้ได้รับนโยบายจากรัฐบาลมาปฏิบัติในพื้นที่โดยตรง แตกต่างจากประชาชนที่ได้รับการประสานข้อมูลจากนายกเทศบาลเมืองแม่โจ้

ในเรื่องของนโยบายการดำเนินงานของเทศบาลเมืองแม่โจ้ และการเป็นแหล่งข่าวของทางราชการ ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานสถานการณ์เหตุการณ์ต่างๆ ให้นายอำเภอทราบ แตกต่างกับ ประธานชุมชนต้องรายงานสถานการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ให้กับนายกเทศมนตรีเมืองแม่โจ้ ตลอดจนบทบาทการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน โดยผู้ใหญ่บ้านสามารถเป็นเจ้าพนักงานด้วยตนเอง มีหน้าที่ให้การอำนวยความสะดวกแก่ข้าราชการที่จะปฏิบัติงานในพื้นที่ แตกต่างจากประธานชุมชนที่มีอำนาจเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานได้ ต้องได้รับการร้องขอจากเจ้าพนักงานก่อนเสมอ จึงทำให้ไม่มีอำนาจในการจับกุม จึงมีเพียงบทบาทในการร้องขอต่อเจ้าพนักงานตำรวจให้ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนเท่านั้น โดยสรุปแล้วบทบาทของผู้ใหญ่บ้านเน้นใช้อำนาจในการปกครอง ดูแลช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ การเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย และใช้อำนาจดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านเป็นหลัก ต่างจากประธานชุมชนที่เน้นด้านการพัฒนาชุมชน ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนายกเทศมนตรีเมืองแม่โจ้ในการรับเรื่องราวต่างๆ หรือความต้องการในด้านของการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการสร้างสวัสดิการทางสังคมให้กับชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากทิศทางและแนวคิดการกระจายอำนาจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบการปกครองประเทศให้เปลี่ยนแปลงไปจากบทบาทของการปกครองควบคุม เป็นการให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำหนดทิศทางของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่ได้ตรงตามความต้องการมากขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านกับประธานชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการกิจกรรมร่วมกันระหว่างกำนันผู้ใหญ่บ้านกับประธานชุมชน โดยแบ่งเป็น 2 แนวทางในการปฏิบัติงานคือ ผู้ใหญ่บ้านให้ความสำคัญในด้านการใช้อำนาจปกครองท้องที่ และบังคับใช้กฎหมาย ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และในส่วนของประธานชุมชนให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาสวัสดิการ และดูแลวิถีความเป็นอยู่ของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง ควรให้การสนับสนุนภารกิจและบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้มากขึ้น ตลอดจนการแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ให้พื้นที่ที่มีการยกเลิกกำนันผู้ใหญ่บ้านไปแล้ว ให้สามารถกลับมาเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านได้ เพื่อจะได้ผู้นำชุมชนรูปแบบผู้ใหญ่บ้านมาปฏิบัติหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนในหมู่บ้านอีกครั้ง

Thesis Title	A Comparative Study Between Role of Villages' Chieives of Tonpao Municipality and Communities' Chairman of Maejo Municipality
Author	Mr. Wacharapong Nuchai
Degree	Master of Public Administration
Advisor	Dr.Worrapong Trakarnsirinont

Abstract

This research has two objectives. First, to compare between Role of Villages' Chief of TonPao municipality and Communities' Chairman of MaeJo Municipality and to compare the performance of Villages' Chief of TonPao municipality and Communities' Chairman of MaeJo Municipality. The research procedure was survey research on the qualitative methods of research. Interview was used to collect data and define sample 43 people such as villages' chieives of Tonpao Municipality, communities' chairman of Maejo Municipality, Chef District Officer of Sansai district and Sankamphaeng district, Local governance Promotion Technical Officer and group of people. The results showed that The Villages' Chief of TonPao has a different role to Communities' Chairman. The Villages' Chief of TonPao has the authority from the regional administration law Act 1914 A.D. It's empowers the regime and the authority to maintain and preserve the peace. Criminal Procedure Law makes villages' chief of TonPao to be an officer who has power to arrest and repression. Difference to Communities' Chairman referred the power on regulations MaeJo Municipality "Communities' Chairman and the municipality's" 2010 A.D. to carry on the theme of Communities' Chairman including the administration and public order, field of social welfare and Health, development and education. The differences in the hierarchy of command between villages' chief of TonPao municipality and communities' chairman of MaeJo municipality would result in operational procedures are different. Villages' Chief will be coordinated with the information from the Chef District officer who has the public policy of the government to act directly in the area. Unlike Communities' Chairman that has been coordinated by the President of

the MaeJo Municipality's in matters of policy, the implementation of the municipality's. In terms of the sources of the government, the villages' chief has a duty to report incidents to the Chef District officer. It's different from Communities' Chairman has a duty to report the situation and events for the President of the MaeJo Municipality's. The role of assistance officer by village's chief of TonPao can be their own by law and he has a duty to facilitate the officials to work in the area. It's different from Communities' Chairman to assist the officer. Authorized must be requested by the police officer first. Therefore Communities' Chairman is no power of arrest but he has a role to request the police to maintain peace and order in the community. In conclusion, the role of the Villages' Chief of TonPao focuses on the authority to govern and help local people. He is a legal officer who has the authority to maintain peace in the village area. But the role of Communities' Chairman is focus on community development by acting as a representative of the President of the MaeJo Municipality's. He has a duty to recognize needs in the fields of infrastructure development. As well as creating the social welfare of the community. The increasing concept of decentralization is affected the Thailand country's from government control to public participation. Villager can determine the direction develop yours village/community to respond the needs of people in the area. Researchers have suggested regarding between Villages' Chief and Communities' Chairman to achieve sustainable development. First, the government should be support the mission shared between Villages' Chief and Communities' Chairman, divided into two approaches is operational. Villages' Chief must to focus on aspects of the local authority, law enforcement Maintaining peace and order. Communities' Chairman must to focus on the development of welfare. Then, Government agencies such as The Villages' Chief Administration and Department of Provincial Administration should be support the mission and role of the villages' chief more. As well as amendments Local administration law Act 1914 A.D. has already canceled villages' chief can be able to election. To bring leaders formed the villages' chief back to relieving the suffering to the people of the village again.